

basis van vrijwilligheid aanvaardbaar. Wettelijke dwang (zogenaamde zijdelingse dwang) past sedert 1925 niet meer bij ons medisch inzicht (1956).

Ter opbouw van een volledig vaccinatiestelsel binnen een ziekenhuis kan men op primaire bereidheid van leerling-verpleegsters niet rekenen. Het zijn de ouderen — artsen en verpleegsters in leidende functie — die door hun voorbeeld het besef mogen wekken, dat het tot de uitoefening van hun beroep behoort zich geregeld te laten inenten.

Over het gemiddelde vaccinatiepeil dier ouderen bestaan, voorzover mij bekend is, geen gegevens. Slechts Dr. GRAAFLAND weet het welhaast ongelooftelijke te berichten, dat in vele Nederlandse ziekenhuizen ongevaccineerde artsen werkzaam zijn (1959). Het zou het onderwerp van een tweede rondvraag kunnen zijn.

Literatuur: GRAAFLAND, C. A. (1959) *Ned. T. Geneesk.* 103, 588. — LOGHEM, J. J. VAN (1956) *Algemene gezondheidsleer*. 6e druk, bl. 248.

Laren, 12 mei 1959

J. J. VAN LOGHEM Sr.

NEDERLANDS OF ENGELS?

Als bibliothecaris van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst krijg ik wekelijks de pas verschenen proefschriften onder ogen. Tot mijn verontrusting moet ik daarbij constateren, dat het tegenwoordig herhaaldelijk voorkomt, dat de dissertatie in een vreemde taal is geschreven, meestal in het Engels, een enkele maal in een andere taal. Dit is naar mijn opvatting een misstand. Wanneer een Nederlander aan een Nederlandse universiteit of hogeschool de doctorstitel wil verwerven, moet het werkstuk daarvoor — het heet ook proefschrift — in de landstaal gesteld zijn.

Dat er tijdschriften zijn met een Nederlandse redactie en Nederlandse schrijvers, waarin geen woord Nederlands voorkomt, dat er in Nederland symposia worden gehouden van nationaal karakter, waar desondanks bijna uitsluitend Engels wordt gesproken, het zij zo, de motivering ligt voor de hand en is aanvaardbaar; doch dat men zich bedient van een vreemde taal bij een zo belangrijke gebeurtenis in het leven van een doctor als zijn promotie, dat is verkeerd. De hogere universitaire instanties gaan op dit gebied soms slecht voor. Dezer dagen ontving ik van de senaat van een onzer universiteiten een uitnodiging tot bijwoning van de ambtsaanvaarding van een pas benoemde hoogleraar, waarbij deze een redevoering zou houden . . . „in de Nederlandse taal”. Dat gaf mij deze ontboezeming in de pen. Dat wonder moest wel apart vermeld worden: een Nederlander, benoemd aan een Nederlandse universiteit om onderwijs te geven aan Nederlandse studenten, houdt een intrede in de Nederlandse taal!

Wanneer een proefschrift zo belangrijk is, dat het wereldkundig gemaakt dient te worden, kan het naast de dissertatie in het Nederlands, als boek in een vreemde taal verschijnen. Dat brengt natuurlijk wel extra lasten mee door dubbele zetkosten, doch dit bezwaar moet wijken voor het principe. Ook kan men de essentie van het proefschrift als artikel laten opnemen in een buitenlands tijdschrift. Wie zijn taal niet eert, is zijn land niet waard. Caveant promovendi, caveant promotores!

Amsterdam, 3 mei 1959

J. A. VAN DONGEN

WAARSCHUWING

Dezer dagen hebben vele artsen in Nederland een rondschrijven van de N.V. Organon te Oss ontvangen, waarin ons artikel „De calciurie als maatstaf bij de hormonale be-

handeling van gemetastaseerd mammacarcinoom” (1957) uitvoerig wordt geciteerd. Dit rondschrijven is buiten ons medeweten verzonden en is bovendien zo misleidend gesteld, dat een rectificatie niet achterwege mag blijven. De titel van ons artikel is onjuist weergegeven, en ook blijkt in de folder niet, in hoeverre onze samenvatting wordt geciteerd en waar de publicist van de N.V. Organon aan het woord komt. De conclusie van de fabrikant, dat Durabolin een veilig middel is tegen gemetastaseerd mammacarcinoom, wordt niet in ons artikel gesteld. Dit handelde uitsluitend over de diagnostische betekenis van de calciumuitscheiding, terwijl over de therapeutische toepassing van steroïden niet werd gesproken. Pas sinds kort zijn wij nu in staat ons een oordeel hierover te vormen; de resultaten zullen te gelegener tijd uitvoerig worden gepubliceerd. Bij in totaal 200 patiënten met gemetastaseerd mammacarcinoom werd 96 maal een behandeling met Neo-Hombreol en 112 maal een behandeling met Durabolin toegepast. Het remissie-percentage bedroeg in beide series ongeveer 20 en — hetgeen veel ernstiger is — in beide series werd in ongeveer 10 pct van de gevallen een activering van het tumorproces waargenomen. Hoewel hypercalciëmie en ernstige virilisatie bij gebruik van Durabolin niet voorkwamen, blijkt dit middel toch allerm minst veilig te zijn. Hormonale behandeling van gemetastaseerd mammacarcinoom dient dan ook met grote voorzichtigheid en op geleide van betrouwbare klinische criteria te geschieden.

Ten overvloede blijkt uit het bovenstaande nog eens de onverenigbaarheid van medisch wetenschappelijke en industriële publikaties.

Literatuur: GERBRANDY, J. en H. B. A. HELLENDOORN (1957) *Ned. T. Geneesk.* 103, 1257.

Amsterdam, 13 mei 1959

J. GERBRANDY en H. B. A. HELLENDOORN

BRIEFWISSELING

ARCHIEVEN MET GEGEVENS OVER GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN ERFELIJKHEID

Wij ontvingen van Dr. J. W. BRUINS, secretaris van de Nederlandse Anthropogenetische Vereniging (Gibsonstraat 37, Deventer) het verzoek om bekendheid te geven aan de volgende mededeling:

„De heer VAN DER GOUW, provinciaal inspecteur der Gemeente- en Waterschapsarchieven in Zuid-Holland, die belast is met de vernietiging van bepaalde archieven of archiefbestanddelen, vraagt aan het bestuur van de Nederlandse Anthropogenetische Vereniging, welke rijksarchieven eventueel van belang kunnen zijn voor het geneeskundig onderzoek in het algemeen en het erfelijkheidsonderzoek bij de mens in het bijzonder. Te denken valt bv. aan archiefmateriaal, waarin lichamelijke kenmerken worden beschreven, hetzij antropologische, hetzij pathologische, zoals verslagen van militaire keuringen enz.

Bij het secretariaat van de Nederlandse Anthropogenetische Vereniging (zie boven) worden gaarne antwoorden verwacht op de volgende vragen:

a. Zijn er in het verleden medische en antropogenetische onderzoekingen verricht, die gebaseerd waren op Nederlands archiefmateriaal? Zo ja, welke?

b. Welke archieven acht men over het algemeen van belang voor dergelijke onderzoekingen? Met archieven worden hier bedoeld zowel Rijks- en Provinciale archieven als Gemeente- en Waterschapsarchieven”.

Amsterdam, 12 mei 1959

REDACTIE